

© 'Η ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικὴ Έταιρεία
Πανεπιστημίου 22, Ἀθῆναι 106 72, Ἑλλάς
Τηλ. (01) 3609689, FAX (01) 3644996

ISBN 960-7036-86-7

Ἐπιμέλεια ἔκδοσης
Ἐλευθερία Κονδυλάκη Κόντου

Στὸ ἑξώφυλλο εἰκονίζεται τὸ προσόμιον τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας (1837). στὸ ὄπισθόφυλλο εἰκονίζεται ἡ τελευταία σελίδα του μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἰδρυτῶν.

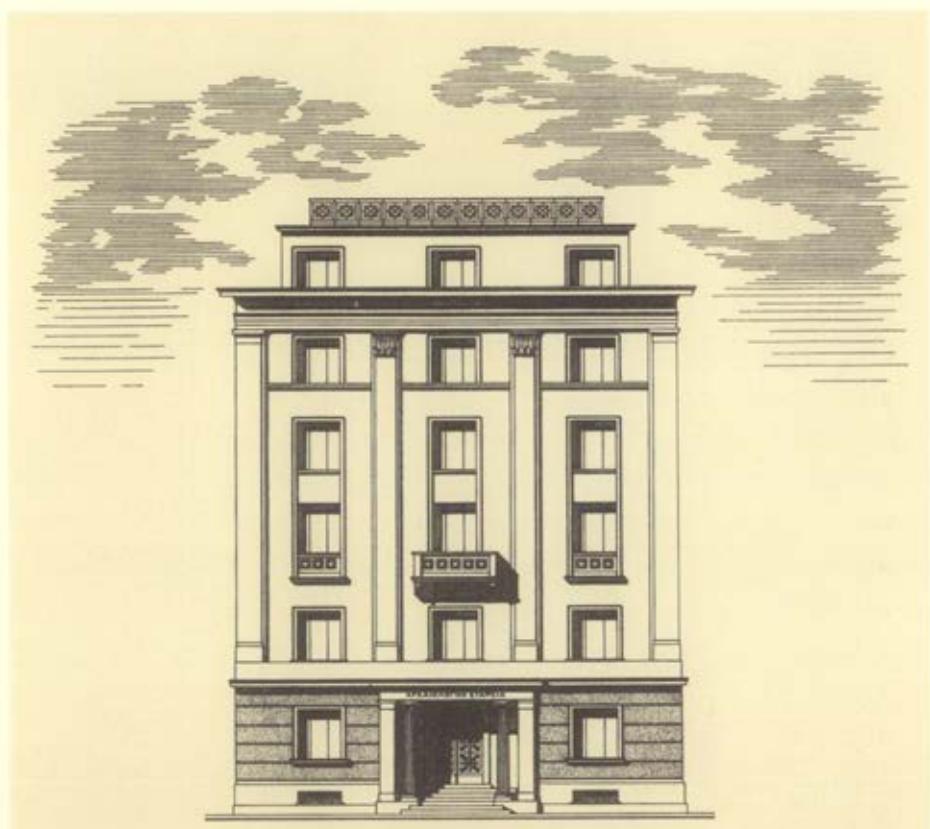
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΡΙΘ. 184

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
1837 - 1999

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Χ. ΠΕΤΡΑΚΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ

ΑΘΗΝΑΙ 1999

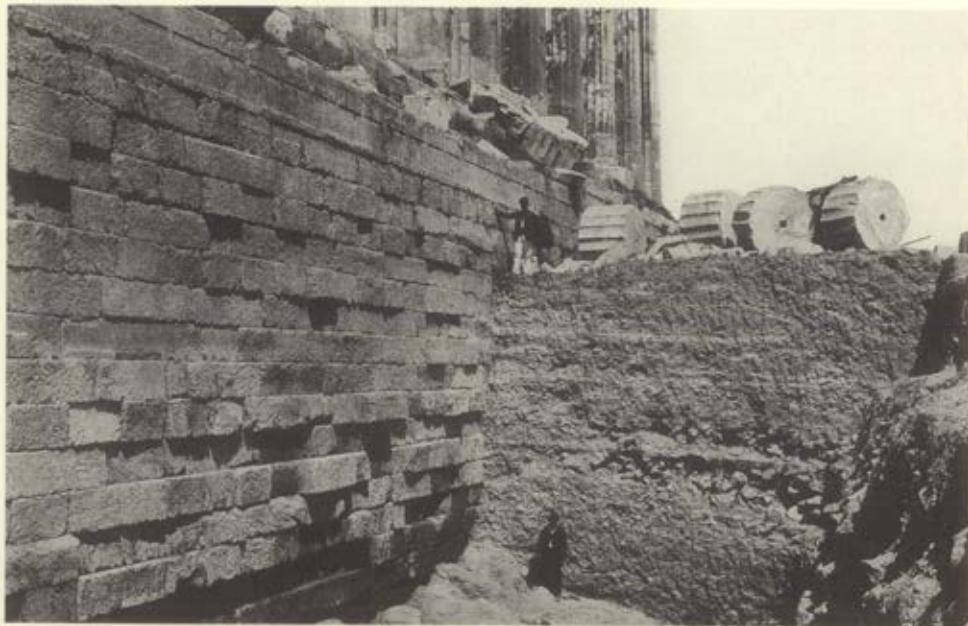
Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

“Η ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία εἶναι τὸ ἀρχαιότερο ἐπιστημονικὸ ἔδρυμα τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ ἄτομα ποὺ τὴν συγκροτοῦν, οἱ ἑταῖροι της, προέρχονται ἀπὸ ὅλες τὶς ἐπαγγελματικὲς τάξεις καὶ ὅλους τοὺς ἐπιστημονικοὺς κλάδους. Ἡ δημιουργία της ἀποτέλεσε τὴν ἐκπλήρωσην ἑθνικοῦ αἰτήματος τῆς μετὰ τὴν παλιγγενεσία ἐλληνικῆς κοινωνίας.

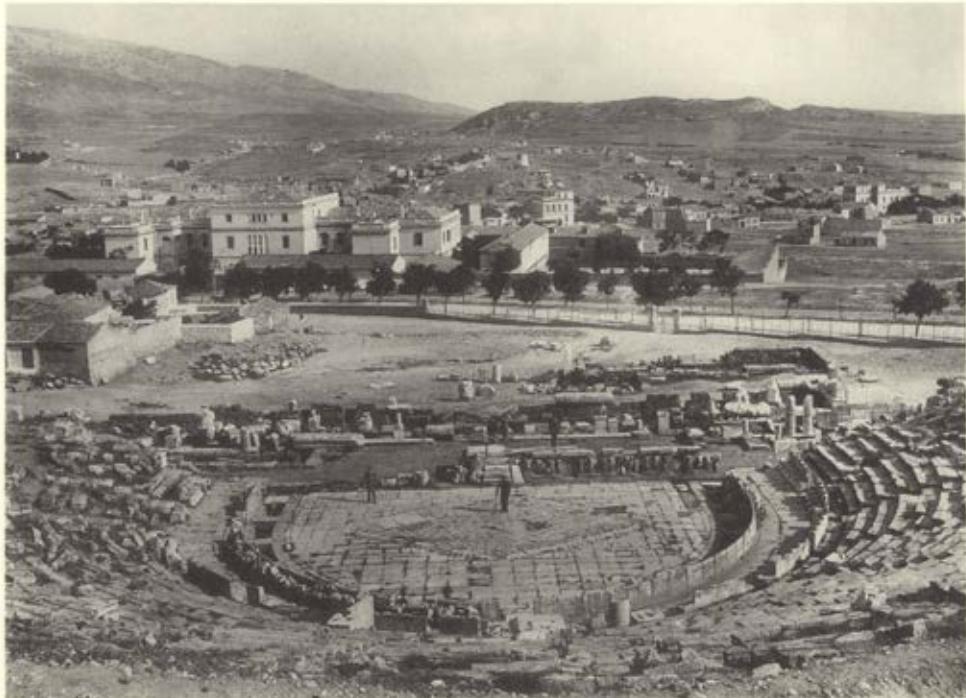
Εὔθὺς μετὰ τὴν ἔδρυση τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους τὸ 1830, ποὺ ἀκολούθησε τὸν μεγάλο Ἀγώνα τοῦ 1821, τέθηκαν στὶς πρῶτες κυβερνήσεις τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς οἰκονομίας, τῆς διοίκησης καὶ τῆς ἐκπαίδευσης. Τὸ τελευταῖο αὐτὸ πρόβλημα περιλάμβανε καὶ τὶς ἀρχαιότητες τὶς ὁποῖες ἐπὶ αἰώνες λεγήτανταν καὶ κατέστρεφαν οἱ ἀρχαιοκάπτηλοι. Ἐπειδὴ ἡ φροντίδα τῆς ὀλιγομελοῦς κρατικῆς ἀρχαιολογικῆς Υπηρεσίας γιὰ τὰ ἀρχαῖα δὲν ἦταν ἐπαρκής, μία ὅμαδα λογίων καὶ πολιτικῶν ἔδρυσε, στὶς 6 Ἰανουαρίου 1837, μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ πλουσίου ἐμπόρου Κωνσταντίνου Μπέλιου τὴν ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία, ἡ ὁποία εἶχε ὡς σκοπὸ τὴν ἀνεύρεση, ἀναστήλωση καὶ συμπλήρωση τῶν ἀρχαίων τῆς Ἑλλάδας.

Πρῶτοι πρόεδροι καὶ γραμματεῖς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἦσαν πολιτικοὶ καὶ διπλωμάτες. Μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ χωρὶς καμὰ βοήθεια ἀπὸ τὸ Κράτος προσπαθοῦν μὲ τὶς μικρὲς προσφορὲς τῶν μελῶν της καὶ μὲ δωρεές νὰ φέρουν σὲ πέρας μεγαλεπήβολα ἔργα, τὴν ἀνασκαφὴν τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τὴν ἀναστήλωσην τοῦ Παρθενῶνος, τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ θεάτρου τοῦ Διονύσου, τοῦ Ὄδειου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, τοῦ Πύργου τῶν Ἀνέμων, ὅλα στὴν Ἀθήνα.

Τὸ κρηπίδωμα τοῦ Παρθενῶνος κατὰ τὸ μέσο καὶ δυτικὸ μέρος τῆς νότιας πλευρᾶς του (φωτ. DAI τοῦ 1888).

"Εως τὸ 1859 ἡ Ἐταιρεία ἀντιμετώπισε μεγάλες οἰκονομικές δυσκολίες ποὺ ἔθεσαν σὲ κίνδυνο τὴν ὑπαρξή της. Ἀπὸ τὴ χρονιὰ αὐτὴ γραμματεύς της γίνεται ὁ ἐπιφανῆς λόγιος ἀρχαιολόγος καὶ ἐπιγραφικός Στέφανος Κουμανούδης, ὁ ὅποιος θὰ διατηρήσει τὸ ἀξίωμα αὐτὸ ἔως τὸ 1894. Μὲ τὶς γνώσεις του, τὴ μεθοδικότητα καὶ τὴν ἐνεργητικότητα του ἔδωσε νέα πνοή στὴν Ἐταιρεία καὶ μὲ πρωτοβουλία του ἔγιναν μεγάλης ἔκτασης ἀνασκαφὲς στὴν Ἀθήνα

Τὸ θέατρο τοῦ Διονύσου πλήρως ἀνασκαφμένο (φωτ. DAI τοῦ 1897).

(Κεραμεικός, Ἀκρόπολη, Βιβλιοθήκη τοῦ Ἀδριανοῦ, στοὰ τοῦ Ἀττάλου, θέατρο τοῦ Διονύσου, ρωμαϊκὴ Ἀγορά), στὴν Ἀττική (Ραμουνῆς, Θορικός, Μαραθών, Ἐλευσίνα, Ἀμφιάρειον, Πειραιάς), στὴ Βοιωτία (Χαιρώνεια, Τανάγρα, Θεσπιές), στὴν Πελοπόννησο (Μυκῆνες, Ἐπίδαυρος, Λακωνία) καὶ στὶς Κυκλαδες. Παράλληλα πρὸς τὶς ἀνασκαφὲς συγχροτοῦνται στὴν Ἀθήνα μεγάλα μουσεῖα τῆς Ἐταιρείας (Πανεπιστημίου, Βαρβακείου, Πολυτεχνείου), τὰ ὅποια ἀργότερα θὰ ἀποτελέσουν τὸ Ἑθνικὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο.

Η Ρωμαϊκὴ Ἀγορά ἀνασκαφμένη ἀπὸ τὴν Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία. Στὸ δεξιό μέρος τῆς εἰκόνας ὁ Πύργος τῶν Ἀνέμων (φωτ. DAI τοῦ 1895).

Τὸν Κουμανούδη διαδέχτηκε ὁ Παναγιώτης Καββαδίας, Γενικὸς Έφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων (1895-1909, 1912-1920), ὁ ὅποιος μὲ τὴν ἕδια δραστηριότητα συνέχισε τὸ ἔργο τοῦ προκατόχου του μὲ ἀνασκαφὲς σὲ νέες περιοχὲς τῆς Ἑλλάδας, Θεσσαλία, Ἡπειρο, Μακεδονία, στὰ νησιά (Εὔβοια, Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Λέσβο, Σάμο, Κυκλαδες) καὶ τὴν ὕδρυση πολλῶν μουσείων σὲ ἐπαρχιακὲς πόλεις. Τὸν Καββαδία διαδέχτηκαν ως γραμματεῖς οἱ καθηγητὲς

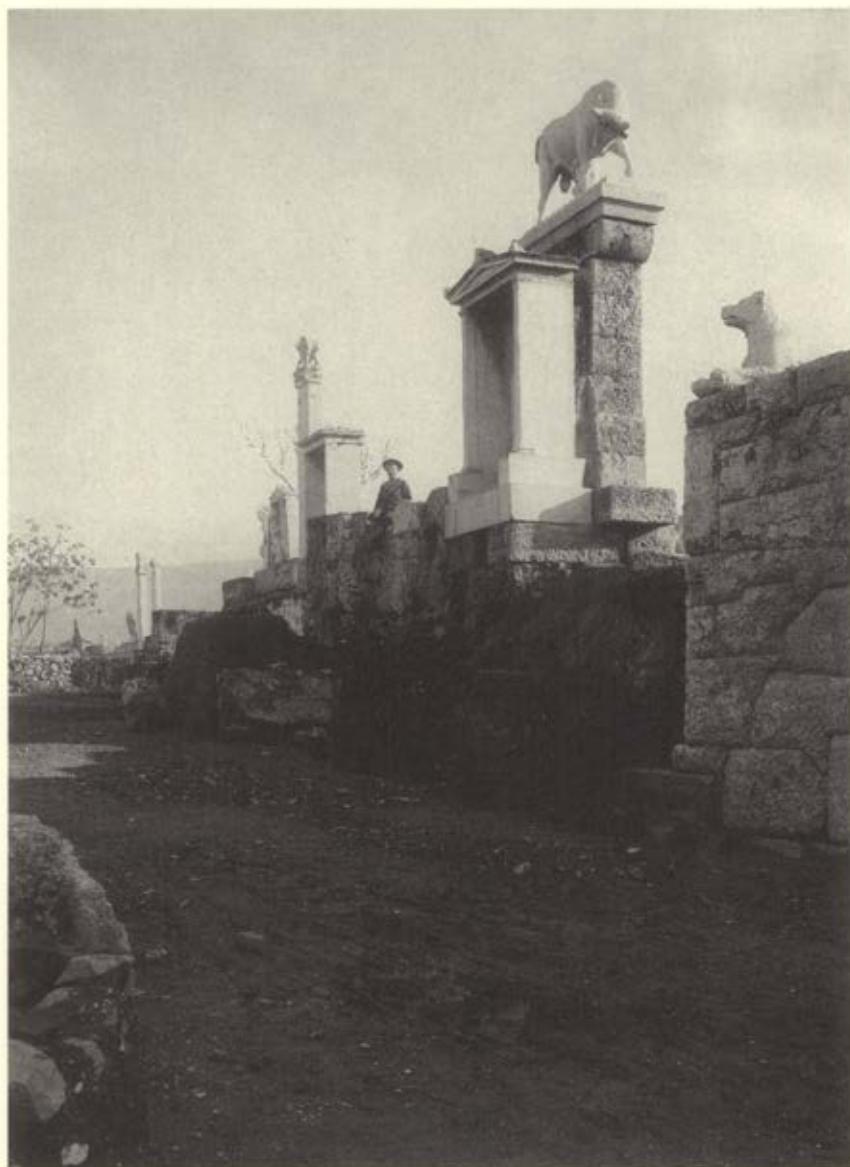

"Αποψη τῆς ἀνασκαφῆς τῆς Ρωμαϊκῆς Ἀγορᾶς ἀπὸ τὰ δυτικά (φωτ. ΑΑΕ)."

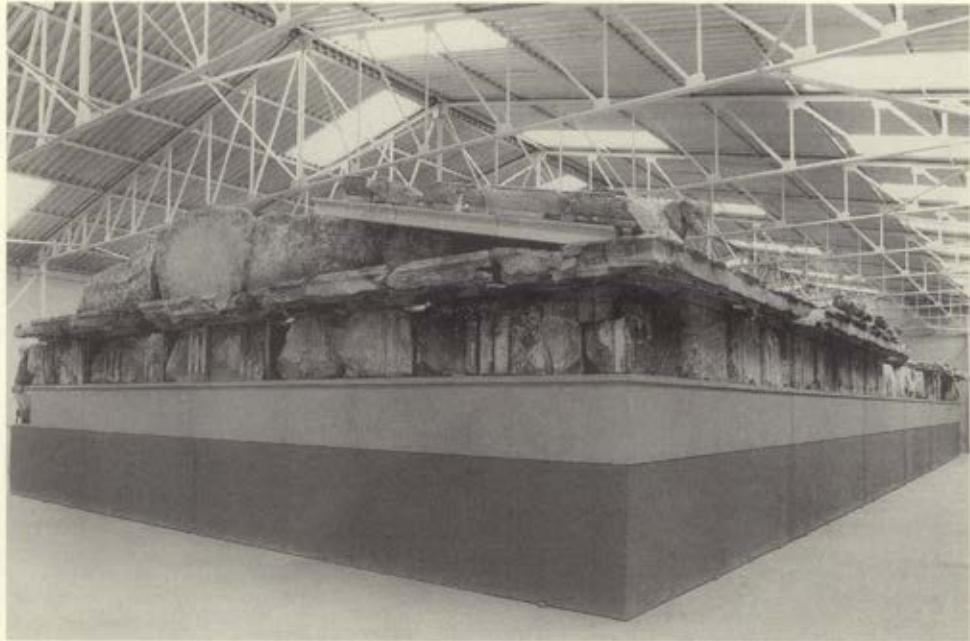
τοῦ Πανεπιστημίου Γεώργιος Οίκονόμος (1924-1951), Άναστάσιος Όρλανδος (1951-1979), καὶ Γεώργιος Μυλωνᾶς (1979-1988). Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς γραμματείας τους ἡ Ἐταιρεία μπόρεσε νὰ συνεχίσει τὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο της παρὰ τὶς δυσκολίες που δημιουργήθηκαν γιὰ σημαντικὸ χρονικὸ διάστημα ἔξαιτιας τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου καὶ τῶν ὅσων ἀκολούθησαν.

Τὸ Ἀσκληπιεῖο τῶν Ἀθηνῶν, ἀνατολικὰ τοῦ Ύδρείου Ἡράδου τοῦ Ἀττικοῦ, ἐρευνημένο ἀπό τὸν Στέφανο Κουμανούδη (φωτ. DAI τοῦ 1898).

Κεραμεικός. Ἀποψη τῆς νότιας πλευρᾶς τῆς ταφικῆς ὁδοῦ.

Ραμνοῦς. Ο αναστηλωμένος θριγκός του ναού τῆς Νεμέσεως.

Ραμνοῦς. Ο μεγάλος ναΐσκος τοῦ ταφικοῦ περιβόλου τοῦ Διογείτονος.

Βραυρών. Η αναστηλωμένη κιονοστοιχία τῆς στοᾶς.

Τὸ τρόπαιο τῆς μάχης τῶν Λεύκτρων (371 π.Χ.) που μνημονεύει ὁ Ξενοφῶν
(Ἐλληνικὰ VI, IV, 15) ἀναστηλωμένο ἀπὸ τὸν Ἀ. Ὁρλάνδο.

Η Αρχαιολογική Έταιρεία ως άνεξάρτητο Επιστημονικό "Ιδρυμα" έχει τη δυνατότητα να έπικουρεί και σήμερα το Ελληνικό Κράτος στὸ ἔργο του τῆς προστασίας, τῆς ἀνάδειξης καὶ τῆς μελέτης τῶν Ἑλληνικῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ὅταν χρειαστεῖ ἀναλαμβάνει τὴ διαχείριση καὶ ἐκτέλεση μεγάλων ἔργων, ὅπως ἔγινε τὰ τελευταῖα χρόνια μὲ τὶς ἀνασκαφὲς τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης ἢ παλαιότερα μὲ μεγάλης ἐκτασης ἀναστηλώσεις.

Σημαντικὸ τομέα τοῦ ἔργου τῆς Έταιρείας ἀποτελοῦν τὰ δημοσιεύματά της. Ἐκδίδει τρία ἐτήσια περιοδικά: τὰ Πρακτικὰ τῆς Αρχαιολογικῆς Έταιρείας (ἀπὸ τὸ 1837) στὰ ὅποια δημοσιεύονται οἱ ἀναλυτικὲς ἐκθέσεις τῶν ἀνασκαφῶν καὶ ἐρευνῶν ποὺ διεξάγει σὲ ὅλοκληρη τὴν Ελλάδα· τὴν Αρχαιολογικὴν Έφημερίδα (ἀπὸ τὸ 1837) στὴν ὅποια δημοσιεύονται συνθετικὲς μελέτες γιὰ τὶς Ἑλληνικὲς ἀρχαιότητες καὶ δημοσιεύσεις ἀνασκαφῶν· τὸ "Ἐργον τῆς Αρχαιολογικῆς Έταιρείας (ἀπὸ τὸ 1955) στὸ ὅποιο δημοσιεύονται κάθε Μάιο σύντομες ἐκθέσεις τῶν ἀνασκαφῶν τῆς. Ἀπὸ τὸ 1988 ἐκδίδεται, μὲ τὴν ἐπιμέλεια τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως, ὅπως καὶ τὰ τρία ἄλλα περιοδικά, Ὁ Μέντωρ, τριμηνιαῖο χρονογραφικὸ καὶ ἱστοριοδιφικὸ περιοδικό, ποὺ περιέχει εἰδήσεις γιὰ τὸ ἔργο τῆς Αρχαιολογικῆς Έταιρείας καὶ κυρίως μικρὰ ἀρθρά σχετικὰ μὲ τὴν ἱστορία τῆς Ελληνικῆς Αρχαιολογίας καὶ τὴν Ελληνικὴν Αρχαιότητα.

Ἐκτὸς τῶν περιοδικῶν ἐκδίδονται στὴ σειρά «Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Αθήναις Αρχαιολογικῆς Έταιρείας» μονογραφίες γιὰ ἀρχαιολογικὰ θέματα καὶ δημοσιεύσεις ἀνασκαφῶν, κυρίως τῆς Έταιρείας.

Η Αρχαιολογικὴ Έταιρεία διοικεῖται ἀπὸ ἐνδεκαμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο τὸ ὅποιο ἐκλέγεται κάθε τρία χρόνια ἀπὸ τὴ Γενικὴ Συνέλευση τῶν ἑταίρων τῆς. Κάθε χρόνο, περὶ τὸν Μάιο, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου ἀνακοινώνει σὲ εἰδικὴ Δημόσια Συνέδρια τὸ ἐτήσιο ἔργο τοῦ Ιδρύματος.

Τὸ πρῶτο μέγαρο τῆς Ἀρχαιολογικῆς Έταιφείας, ἔργο τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἰω. Ἀξελοῦ· ἐγκατιάστηκε τὸ 1900 καὶ κατεδαφίστηκε τὸ 1952 (φωτ. ΑΑΕ).

Η ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ 6 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1837
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η έλευθέρωσις τῆς Ἑλλάδος ἡτον συμβάν ὅχι μόνον χαρᾶς πρόξενον εἰς τὰς φιλανθρώπους καὶ γενναίας καρδίας, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα σπουδαῖον διὰ τὴν ιστορίαν καὶ τὴν ἀρχαιολογίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔχύθη νέον φῶς ἀνελπίστως. Ὅποδουλος καὶ ἡμιθανής εἶχε λησμονηθῆ ἡ Ἑλλὰς καὶ σβεσθῆ ἀπὸ τὰ χρονικὰ τῶν Ἐθνῶν καὶ μόλις κατὰ τὰ 1674 ἀνεκαλύφθη σχεδὸν ἐντελῶς ἐκ νέου ἀπὸ τὸν Νοϊντέλον, Σπῶνον, Οὐέλερον καὶ τοὺς μετ' αὐτούς. Η Εύρωπη τότε μόλις ἐνθυμήθη, ὅτι ἔχει εἰς τοὺς κόλπους τῆς τόσους τῆς ἀρχαιότητος θησαυρούς, καὶ ἔκτοτε, ἥ κυρίως ἀπὸ τὰ μέσα μόνον τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰώνος, ἥρχισε νὰ ἀντλῇ ἀπὸ τὰ κατακερματισμένα ἐρείπια μας φιλοκαλίας μαθήματα. Πεπαιδευμένοι φιλολόγοι ἐπεσκέφθησαν ἔκτοτε πολλοὶ τὸ ἔδαφος τῆς Πατρίδος μας, κατεμέτρησαν, ἀντέγραψαν καὶ ἔξήγησαν πολλὰ τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας κειμένων καὶ καταφανῶν μνημείων τῆς Ἀρχαιότητος, τινὰ τῶν ὑπὸ γῆν ἀνέσκαψαν καὶ ἄλλα κατὰ δυστυχίαν ἀφήρεσαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ βαρβαρότης τῶν δεσποτῶν ἡτον πρόσκομμα μέγα εἰς τὰς τοιαύτας τῶν ξένων ἐπιστημονικὰς περιοδείας καὶ ιδίως εἰς τὰς ἀνασκαφάς. Ἀμα ἡ Ἑλλὰς ἀπηλλάγη τοῦ ξένου ζυγοῦ, ἥ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἡμέλησε τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ἀντικείμενον καὶ ιδίως ἐπὶ τῆς Βασιλείας τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως "Οθωνος ἔγιναν πολλοῦ λόγου ἀξιαὶ ἀνασκα-

φαὶ καὶ ἀνακαλύψεις. Ἡ Ἑλληνικὴ ὅμως γῆ εἶναι πηγὴ ἀκένωτος ἀρχαιολογικοῦ πλούτου καὶ πολλαὶ ιστορικαὶ ἀλήθειαι, πολλὰ φιλοκαλίας καὶ εὐφυΐας παραδείγματα κεῖνται ἀκόμη ύπ' αὐτὴν τεθαμμέναι. Ἐπὶ σκοπῷ ἐπομένως ἐν γένει μὲν νὰ πλουτισθῇ ἡ Ἐπιστήμη ὅ,τι πλεῖστον καὶ ὅ,τι τάχιστον, ἐν μέρει δὲ νὰ ἐπιταχυνθοῦν αἱ ἀνασκαφαὶ, αἱ ἀνεγέρσεις καὶ συμπληρώσεις τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν μνημείων, περισσότερον παρ' ἄν ἡ φροντὶς αὕτη ἐπεβάρυνεν εἰς μόνην τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἀποφασίζουν οἱ κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι λαβόντες καὶ τῆς ρήθείσης Κυβερνήσεως τὴν συγκατάθεσιν τὰ ἀκόλουθα:

πρόσφετον εὐθὺς θέρετον παραγγείλεται εἰς αποκείμενον "Gesetz im Bezieh
10.

Διάταξις τοιούτης παραγγείλεται εἰς εὐρετούντα αἷς λάβοι την γράμμην
την Ἑλληνικὴν Κυβερνήσεων.

Μήτρα την επιδιορθώσει.

Π. Κ. τιμῆς
Δ. Ε. τιμῆς

Χαροκόπειον Λοχίου.

Ο. Λαρίσης.

Δ. Αγρινίου

Ν. Ηλείας

Δ. Σερρών

Δ. Καρδίτσας

Λαζαρίδης Λοχίου.

Γ. Λαρίσης.

Δ. Αγρινίου

Δ. Ηλείας

Δ. Σερρών

Δ. Καρδίτσας

Γ. Σ. Γαργίνης.

Δ. Σ. Ερμίτης.

Δ. Σ. Ερμίτης

Δ. Σ. Ερμίτης

Δ. Σ. Ερμίτης

Δ. Σ. Ερμίτης

Ν. Γ. Θεοφάνειας.

Δ. Σ. Ερμίτης

Α. Καραϊσκάς.

Δ. Σ. Ερμίτης

Τίτοντα. Σ. Τρανιώτης.

Δ. Σ. Ερμίτης

Γ. Ρ. Ρεμπατίδης.

Δ. Σ. Ερμίτης

Δ. Ρ. Ρεμπατίδης.

Δ. Σ. Ερμίτης

Κ. Σ. Πετρίδης.

Δ. Σ. Ερμίτης

Χ. Σ. Μαρκάτης.

Δ. Σ. Ερμίτης

Γ. Π. Κονσταντίνης.

Δ. Σ. Ερμίτης

Θ. Ρεμπατίδης.

Δ. Σ. Ερμίτης

Ζ. Ν. Γρηγορίου.

Δ. Σ. Ερμίτης

Παναγιώτης Σταύρος.

Δ. Σ. Ερμίτης

Ἀπόσπασμα τοῦ πρώτου ὀργανισμοῦ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας μὲ τὶς ὑπογραφὲς τῶν ἰδρυτικῶν μελῶν (ΑΑΕ 1837).

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

"Αρθρον 1ον
Σχοπός τῆς Ἐταιρείας

Ἡ ἐν ἔτει 1837 συσταθεῖσα καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 15/27 Ἰανουαρίου 1837 Β.Δ. ἐγκριθεῖσα ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία, ἀναγνωρισθεῖσα διὰ τοῦ Νόμου 476/1943 ὡς Ἐπιστημονικὸν Ἰδρυμα καὶ Νομικὸν Πρόσωπον Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, σκοπὸν ἔχει νὰ συνεργῇ:

- α) Εἰς τὴν ἀνεύρεσιν, συλλογήν, συντήρησιν, διαφύλαξιν, ἀναστήλωσιν, ἐπισκευὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ ταῖς Ἑλληνικαῖς χώραις μνημείων τῆς ἀρχαιότητος, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν χριστιανικῶν, βυζαντινῶν καὶ λοιπῶν μνημείων τῶν μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.
- β) Εἰς τὴν μελέτην τοῦ βίου τῶν ἀρχαίων καὶ τὴν ἔξερεύνησιν τῆς βυζαντινῆς καὶ μεσαιωνικῆς ἀρχαιολογίας καὶ τέχνης· καὶ γ) εἰς διέγερσιν ἐν γένει παρ' ἡμῖν διαφέροντος ὑπὲρ τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ διάδοσιν γνώσεων περὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νεωτέρας τέχνης.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν εἰρημένων ἡ Ἐταιρεία προβαίνει κυρίως εἰς ἀνασκαφικάς, μουσειακάς καὶ ἄλλας σχετικάς ἐργασίας, ἔτι δὲ καὶ εἰς ἀρχαιολογικάς ἐκδρομάς καὶ ἐπιστημονικάς διαλέξεις καὶ ἀνακοινώσεις, εἰς ἴδρυσιν ἐν Ἀθήναις Μουσείου ἐκμαγείων καὶ εἰδικῆς Σχολῆς διδασκαλίας τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης, εἰς διδασκαλίαν ἀρχαίων ἑλληνικῶν δραμάτων καὶ πᾶν ἄλλο μέσον συντελεστικόν,

κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου, πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν. Φροντίζει πρὸς τούτους ἡ Ἐταιρεία πρὸς πλουτισμὸν τῆς Βιβλιοθήκης αὐτῆς, ἐκδίδει τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐφημερίδα καὶ τὰ ἐνιαύσια Πρακτικά καὶ προβαίνει, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου, εἰς τὴν ἐκδόσιν καὶ ἄλλων δημοσιευμάτων σχετιζομένων πρὸς τὸν κατὰ τὰ ἀνωτέρω σκοπὸν τῆς Ἐταιρείας.

Σφραγῖδα ἔχει ἡ Ἐταιρεία φέρουσαν ἔμβλημα τὸ Διονυσιακὸν Θέατρον καὶ ἐν κύκλῳ «Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία ἐν Ἀθήναις».

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία οὐδεμίαν ἀσκεῖ κρατικὴν διοίκησιν.

Σχεδιαστικὴ ἀπεικόνιση τοῦ νομίσματος τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τὸ ὅποι ἀπεδείχθη ἡ μορφὴ τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου· ἀποτελεῖ τὸ ἔμβλημα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας.

ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ

ΙΑΚΩΒΟΣ ΡΙΖΟΣ ΝΕΡΟΥΔΟΣ	1837-1844
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ	1844-1847
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΛΑΡΑΚΗΣ	1848-1855
-	1855-1858
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΣΤΗΣ	1858-1859
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ	1859-1879
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΣΤΑΓΛΟΣ	1880
ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ	1881
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΣΤΑΓΛΟΣ	1882-1893
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ	1894-1895
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	1896-1917
ΣΥΜΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1916-1917
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ	1918-1920
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	1920-1922
ΣΥΜΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1920-1922
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1922-1924
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΟΥΓΛΙΑΣ	1924-1935
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1935-1947
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΝΑΚΗΣ	1947-1954
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΟΥΛΙΤΣΑΣ	1954-1968
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΕΛΤΕΣΟΣ	1968-1980
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΖΕΠΙΟΣ	1980-1985
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΝΗΣ	1985-1988
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΟΝΤΑΣ	1988

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

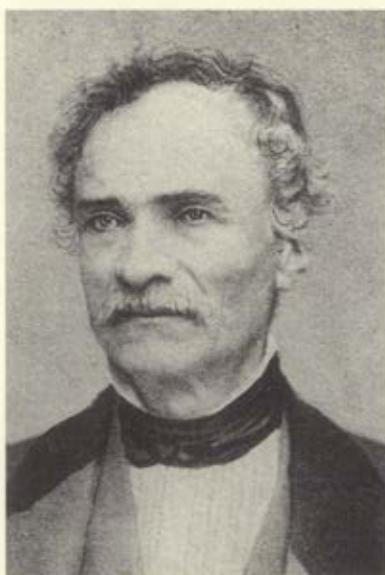
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΙΖΟΣ ΡΑΓΚΑΒΗΣ	1837-1851
ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ	1851-1852
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΤΤΑΚΗΣ	1852-1859
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ	1859-1894
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ	1895-1909
ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΟΥΝΤΑΣ	1909-1911
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ	1912-1920
ΙΑΚΩΒΟΣ ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ	1920-1923
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ	1924-1951
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΟΡΛΑΝΔΟΣ	1951-1979
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ	1979-1988
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΕΤΡΑΚΟΣ	1988

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΕΛΙΟΣ
(1772-1838)

Συνέλαβε τὴν ἴδεα τῆς Ἰόρουστης τῆς Ἐπαιρείας. Γεννήθηκε στὴ Φιλιππούπολη καὶ πέθανε στὴ Βιέννη. Ἡταν πλούσιος ἔμπορος καὶ ἀσχολιόταν μὲ τὰ γράμματα. Στὴν Ἑλλάδα ἤλθε στὸ τέλος τοῦ 1836 καὶ ἔμεινε λίγους μῆνες.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ Σ. ΠΙΤΤΑΚΗΣ
(1798-23 Οκτ. 1863)

Ίδρυτὴς ἑταῖρος, Σύμβουλος, Γραμματεὺς καὶ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐπαιρείας. Διετέλεσε προϊστάμενος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Υπηρεσίας (1836-1863) καὶ ἐκδότης τῆς Ἐφημερίδος Ἀρχαιολογικῆς τῆς πρώτης περιόδου (1837-1860), τῆς ὁποίας ἦταν σχεδὸν ὁ μόνος συντάκτης.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΡΙΖΟΣ ΝΕΡΟΥΛΟΣ
(1778-1849)

Ίδρυτής έταιρος, πρώτος Πρόεδρος της Έταιρείας, ύπαρχης υπουργός Παιδείας, Εξωτερικῶν και Δικαιοσύνης.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΙΖΟΣ ΡΑΓΚΑΒΗΣ
(1809-1892)

Ίδρυτής έταιρος, Γραμματεὺς τῆς Έταιρείας. Διετέλεσε καθηγητής τῆς ἀρχαιολογίας στὸ Πανεπιστήμιο, ύπουργός τῶν Εξωτερικῶν, πρεσβευτής.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ
(1773-1847)

Πρόεδρος τῆς Ἐπαρείας. Αναμίχτηκε στὸν Ἀγώνα καὶ ὑπῆρξε σημαντικὸς πολιτικὸς παράγων. Διετέλεσε ὑπουργός, πρεσβευτὴς καὶ πρωθυπουργός (1843-1845).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΛΑΡΑΚΗΣ
(1789-1855)

Πρόεδρος τῆς Ἐπαρείας. Διετέλεσε ὑπουργὸς Ναυτικῶν, Ἐξωτερικῶν, Ἐσωτερικῶν καὶ Παιδείας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΣΤΗΣ

(1805-1861)

Πρόεδρος της Έταιρείας, καθηγητής της ιατρικής στὸ Πανεπιστήμιο.

ΣΚΑΡΑΛΑΤΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ

(1798-1878)

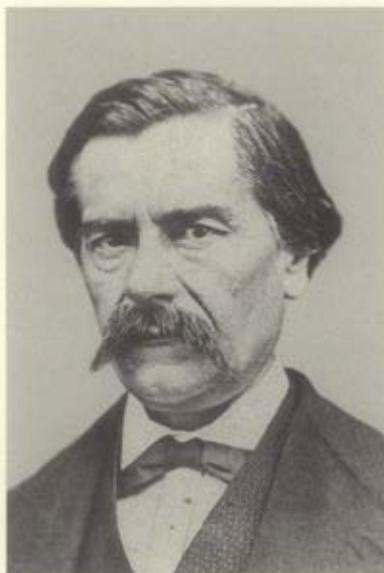
Γραμματεὺς τῆς Έταιρείας. Κατέλαβε διάφορες δημόσιες θέσεις, διέπρεψε ὅμως ὡς λεξιογράφος. Σημαντικὸ τὸ ἔργο του ἡ Κωνσταντινούπολις.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
(1796-1880)

Πρόεδρος της Έταιρείας, καθηγητής στὸ Πανεπιστήμιο τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
(1818-1899)

Γραμματεὺς τῆς Έταιρείας, καθηγητής τῆς λατινικῆς φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιο, ἐπιγραφικὸς καὶ λεξικογράφος. Εἶναι ἡ μεγαλύτερη μορφὴ στὴν ιστορία τῆς Έταιρείας, τὴν ὃποια παρέλασε τὸ 1859 σὲ νάρκη καὶ τὴν ἀνέδειξε σὲ κύριο παράγοντα ἔρευνῆς καὶ μελέτης τῶν ἀρχαίων.

Εγθύμιος Καστορχής
(1815-1889)

Σύμβουλος και Πρόεδρος της Έταιρείας, καθηγητής της λατινικής φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
(1837-1903)

Πρόεδρος της Έταιρείας, δικαστικός, υπουργός Δικαιοσύνης, Εξωτερικῶν καὶ πρεσβευτής.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
(1851-1928)

Σύμβουλος και Γραμματεὺς τῆς Ἐπαρχίας. Γενικὸς Ἐφόρος τῶν Ἀρχαιοτήτων, καθηγητὴς τῆς ἀρχαιολογίας στὸ Πανεπιστήμιο, ἐρεύνησε ἐπὶ δεκαετίες τὸ ἱερὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ στὴν Ἐπίδαυρο.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
(1838-1921)

Σύμβουλος και Πρόεδρος τῆς Ἐπαρχίας, εἰσαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΟΥΝΤΑΣ

(1857-1934)

Σύμβουλος και Γραμματεὺς τῆς Ἐταιρείας, Ἔφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων και καθηγητὴς τῆς ἀρχαιολογίας στὸ Πανεπιστήμιο, θεμελιωτὴς τῆς μελέτης τῆς ἑλληνικῆς προϊστορίας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

(1852-1921)

Σύμβουλος και Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας, καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο, ὁ ἴδρυτὴς και θεμελιωτὴς τῆς μελέτης τοῦ νεώτερου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΝΑΚΗΣ
(1870-1954)

‘Αντιπρόεδρος και Πρόεδρος της
Έταιρείας, ιδρυτής και δημιουρ-
γός του Μουσείου Μπενάκη.

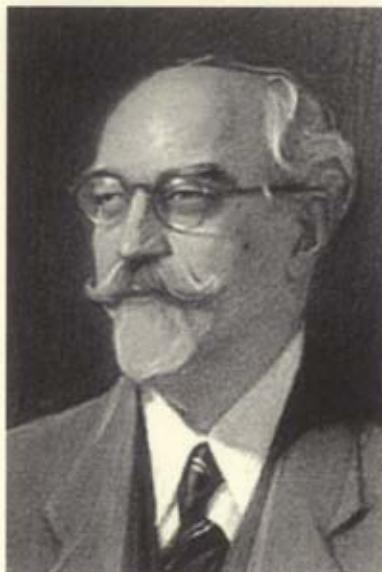
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ
(1878-1932)

‘Αντιπρόεδρος της Έταιρείας,
καθηγητής του άστικου δικαίου
στὸ Πανεπιστήμιο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

(1883-1951)

"Έφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων,
Γραμματεὺς τῆς Ἐταιρείας καὶ
καθηγητὴς τῆς ἀρχαιολογίας
στὸ Πανεπιστήμιο, Διευθυντὴς
Ἀρχαιοτήτων καὶ ὑπουργός.

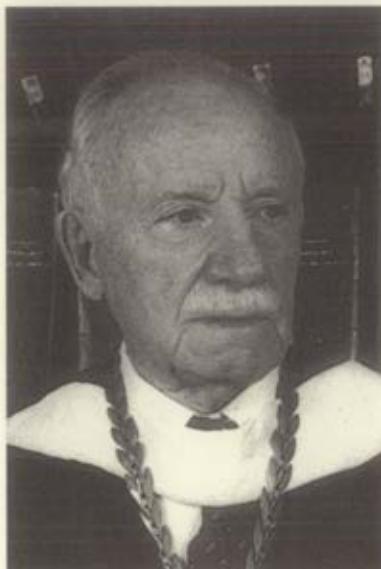

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΟΡΛΑΝΔΟΣ

(1887-1979)

Σύμβουλος καὶ Γραμματεὺς τῆς
Ἐταιρείας, καθηγητὴς τῆς βι-
ζαντινῆς ἀρχαιολογίας στὸ Πα-
νεπιστήμιο καὶ τῆς ἀρχιτεκ-
νικῆς μορφολογίας καὶ ρυθμολο-
γίας στὸ Πολυτεχνεῖο, Διευθυ-
ντὴς Ἀναστηλώσεως τῶν μνη-
μέων τῆς Ἑλλάδος· ὑπῆρξε ὁ
διαπρεπέστερος μελετητὴς τῆς
ἀρχαϊκῆς Ἑλληνικῆς καὶ βιζαν-
τινῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ
(1898-1988)

Σύμβουλος και Γραμματεὺς τῆς Ἐπαρείας, καθηγητὴς τῆς ἀρχαιολογίας στὸ Πανεπιστήμιο St. Louis τῶν H.P.A., διαπρεπῆς ἐρευνητὴς τῆς ἑλληνικῆς προϊστορίας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΖΕΠΟΣ
(1908-1985)

Σύμβουλος και Πρόεδρος τῆς Ἐπαρείας, καθηγητὴς τοῦ ἀστικοῦ δικαίου στὸ Πανεπιστήμιο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΕΛΤΣΟΣ

(1891-1980)

Σύμβουλος και Πρόεδρος της Έταιρείας, έφορος των γραφείων της Ακαδημίας· όργανωσε τὸ Ἀρχεῖο της Έταιρείας από τὸ 1957.

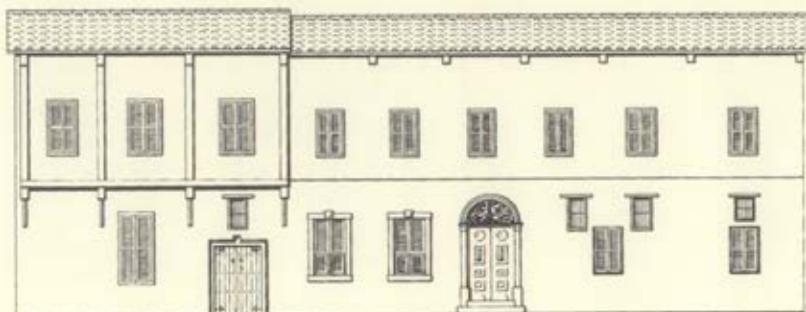
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΝΗΣ

(1905-1990)

Πρόεδρος της Έταιρείας, καθηγητής της Πατρολογίας στὸ Πανεπιστήμιο.

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΚΥΠΡΟΥ

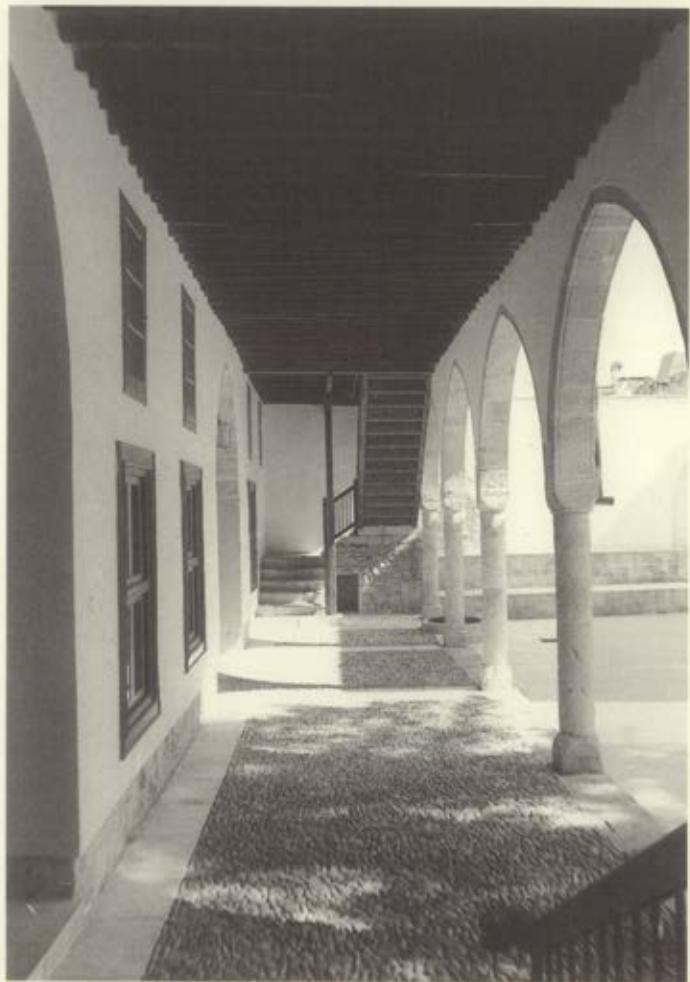

Τὸ Τμῆμα Κύπρου τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας εἶναι τὸ πρῶτο Ἑλληνικὸ ἀρχαιολογικὸ ἴδρυμα ποὺ ίδρυεται ἔξω τῶν ὥριων τῆς Ἑλλάδος. "Οταν τὸ 1989 ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας Γεώργιος Δοντᾶς καὶ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς Βασιλεῖος Πετράκος δρίσκονταν στὴν Κύπρο συζήτησαν τότε γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὸν Πρόεδρο τῆς Κύπρου κύριο Γεώργιο Βασιλείου τὴ δυνατότητα ιδρύσεως παραρτήματος τῆς Ἐταιρείας στὴ Λευκωσία. Μὲ τὴν ἐνθάρρυνση καὶ ὑποστήριξη τοῦ κυρίου Βασιλείου καὶ κατόπιν τοῦ νῦν Προέδρου τῆς Κύπρου κυρίου Γλαύκου Κληριδῆ ἀρχισταν μακρὲς προσπάθειες γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ ὡραίου σχεδίου. Ή μίοθέτηση, ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κύριο Χρυσόστομο, τοῦ σκοποῦ τῆς Ἐταιρείας καὶ ἡ ἐκ μέρους του προσφορά, γιὰ τὴ στέγαση τοῦ Τμήματος τοῦ παραδοσιακοῦ κτιρίου τῆς ὁδοῦ Ἰσοκράτους καθὼς καὶ ἡ ἀναπαλαίωση τοῦ κτιρίου ἀπὸ τὸ Κυπριακὸ Κράτος, ἔδωσαν ὑπόσταση σὲ ὅσα ἐπὶ μακρὸ διάστημα δρίσκονταν στὸ στάδιο τῶν ἀναζητήσεων.

Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Έταιρεία, Τμῆμα Κύπρου· ἀνω ἡ πρόσοψη τοῦ κτιρίου ἀπὸ Βορρά, κάτω ἀποψὴ τῆς νότιας πλευρᾶς του.

Τοῦ νέου Τμήματος τῆς Ἐταιρείας ἔχει καταρτισθεῖ τὸ πρόγραμμα τῆς ἐπιστημονικῆς δράσης: συντήρηση εἰκόνων καὶ ψηφιδωτῶν, ἀναστήλωση μνημείων, διενέργεια ἀνασκαφῶν καὶ ἐκπόνηση μελετῶν. Στὸ Τμῆμα θὰ γίνονται δημιότες καὶ ἀνακοινώσεις γιὰ σημαντικὰ ἀρχαιολογικὰ ζητήματα καὶ γεγονότα.

Ἡ λιθόστρωτη στοά στὴ βόρεια πλευρὰ τῆς ἐσωτερικῆς αὐλῆς τοῦ κτιρίου.

"Οπως διλων τῶν ἐπιστημονικῶν ὄργανων τὰ πρῶτα βήματα τοῦ Τμήματος θὰ εἶναι ἀργά καὶ προσεκτικά, ἵνα ὅτου ἀποκρυσταλλωθεῖ ἡ μορφὴ του. Πιστεύεται ὅτι μὲ τὸν καιρὸν καὶ μὲ τὴν δοήθεια τῶν ἀρχαιολόγων τῆς Κύπρου, ἀκολουθώντας τὴν παράδοση τῆς δημιουργοῦ του, θὰ γίνει καὶ αὐτὸν θεσμὸς διεθνοῦς σημασίας.

ΕΠΙ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΝΕΑΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΗΣ

ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΓΛΑΥΚΟΥ ΚΛΗΡΙΔΗ

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΟΝΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΕΤΡΑΚΟΥ

ΙΔΡΥΣΕ ΤΟ ΕΝ ΚΥΠΡΩΙ ΤΜΗΜΑ ΑΥΤΗΣ

'ΑΞΩθ'

Άναμνηστική ἐπιγραφή τῆς ἰδρυσης τοῦ Τμήματος Κύπρου στὴν αὐλὴ τοῦ κτιρίου του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εγερμιος Καστορχης, 'Ιστορική έκθεσις τῶν πράξεων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἀπὸ τῆς ιδρύσεως αὐτῆς τῷ 1837 μέχρι τοῦ 1879 τελευτῶντος, Ἀθῆναι 1879.

Παναγιώτης Καββαδιας, 'Ιστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1837 ιδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1900, Ἀθῆναι 1900.

Βασιλειος Χ. Πετρακος, 'Η ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογική Ἐταιρεία: Η ιστορία τῶν 150 χρόνων της, 1837-1987, Ἀθῆναι 1987.

Βασιλειος Χ. Πετρακος, Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς 1987, Ἰδεογραφία τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, σ. 23-197, Ἀθῆναι 1989.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ 1837-1999 ΑΡΙΘ.
184 ΤΗΣ «ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ» ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Χ. ΠΕΤΡΑΚΟΥ ΤΤΙΘΩΘΗΚΕ ΤΟΝ ΜΑΪΟ ΤΟΥ
1999 ΣΕ 1000 ΑΝΤΙΤΠΑ ΜΕ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ «ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
Ε. ΜΠΟΓΛΟΥΚΟΣ - Α. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ Ο.Ε.» ΜΙΑΩΝΟΣ 26 - ΑΘΗΝΑ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ - ΗΛΕΚΤΡ. ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΙΚΟΝΩΝ ΝΕΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ